

Finland — IMF:s konsultation enligt artikel IV år 2025

Avslutande kommentarer i sammandrag

Finlands ekonomi har börjat återhämta sig från recessionen, men den ekonomiska tillväxten på kort sikt är fortsatt svag. Finlands BNP krympte 1,2 % under 2023, men kvartalstillväxten vände upp något under första halvåret 2024. Den ekonomiska aktiviteten väntas dock vara svag i år och den årliga BNP-tillväxten ligga på -0,3 %, då de privata investeringarna fortsätter att krympa. I ett längre perspektiv beräknas BNP-tillväxten öka till 1,6 % under 2025 då de privata investeringarna delvis återhämtar sig och den privata konsumtionen stiger ytterligare i ett läge med sjunkande räntor och stabilisering av bostadspriserna. Den totala inflationen väntas stabilisera sig kring 2 % före slutet av 2025.

Underskottet i Finlands offentliga finanser djupnar ytterligare. Budgetunderskottet ökade 2023 till 3,0 % av BNP. Den offentliga skulden, som redan nu är högre än i de övriga nordiska länderna, steg därmed till 77 % av BNP under 2023. Budgetunderskottet kommer att fortsätta att öka under 2024 trots de nya åtgärder för konsolidering av de offentliga finanserna som aviserades i april 2024.

För att få skulden att minska behövs ytterligare finanspolitisk anpassning på medellång sikt. Utöver insatserna under 2023 aviserade Finlands regering i april 2024 nya konsolideringsåtgärder, vilka utgör ett viktigt första steg på vägen mot en minskning av budgetunderskottet. Trots den fortsatt svaga ekonomiska utvecklingen är dessa konsolideringsåtgärder befogade med tanke på behovet att trovärdigt börja minska budgetunderskottet. Vid sidan av dessa åtgärder behövs ytterligare åtgärder framför allt 2026 och senare för att varaktigt leda in skulden på en nedåtgående bana. För att uppnå detta mål bör myndigheterna skapa balans i de offentliga finanserna senast 2029.

Ytterligare insatser behövs för att höja arbetskraftsdeltagandet och minska kompetensgapet på arbetsmarknaden. De senaste årens sysselsättningsfrämjande reformer är glädjande. Dessa har inneburit ändringar i bland annat arbetslöshetsförmånerna, socialskyddet och beskattningen samt bättre sysselsättningstjänster. Dessa reformer stöder Finlands ambition att få arbetskraftsdeltagandet att stiga närmare nivån i de övriga nordiska länderna. De bör dock kompletteras med policyåtgärder som minskar kompetensgapet på arbetsmarknaden och stärker utbildningen på högskolenivå.

Företagens innovationsverksamhet står redan på en stadig grund, men ytterligare strukturreformer behövs för att stärka innovationerna och tillväxten. Finlands innovationsverksamhet utmärker sig med många mått mätt och riskkapitalsektorn är betydande. Produktivitetstillväxten är dock svag, vilket kräver ytterligare strukturreformer. Beskattningen av riskkapitalfinansieringen och skattegottgörelserna för företagens investeringsutgifter bör ses över. Uppmärksamhet bör också ägnas åt eventuella hinder för marknadsinträde och överdriven reglering av servicesektorn, där produktivitetstillväxten har stagnerat under de senaste åren.

Banksystemet har god motståndskraft mot kriser och systemriskerna är under kontroll, men vissa sårbarheter kvarstår. Det finns fortfarande sårbarheter i banksystemet i form av

bland annat stora banker med nära inbördes kopplingar, likviditetsrisker på grund av det stora beroendet av kortfristig kapitalmarknadsfinansiering och hushållens höga skuldsättning. IMF:s experter välkomnar Finlands initiativ till diskussioner med grannländernas myndigheter om ett gemensamt stresstest i den nordisk-baltiska banksektorn. Trots en brant ökning av styrkan i cyberangreppen mot finansinstitut har konsekvenserna för den finansiella stabiliteten varit obetydliga tack vare bankernas och de relevanta myndigheternas starka beredskap och aktiva motåtgärder.

Ytterligare åtgärder behövs för att minska enstaka sårbarheter. Ett kontracykliskt buffertkrav över 0 % för banker i den neutrala fasen av kreditykeln och komplettering av verktygslådan för makrotillsyn med fler låntagarbaserade åtgärder skulle göra det möjligt för myndigheterna att lätta på kapitalkraven för banker under mycket allvarliga störningar. Bankernas likviditetsbuffertar bör stärkas så att de omfattar ett förutbestämt minimibelopp av likvida tillgångar för att täcka en kraftigt sinande kapitalmarknadsfinansiering under fem dagar. Bankerna bör vidare hålla mer likvida tillgångar av hög kvalitet. Dessutom uppmanas myndigheterna att fortsätta att genomföra de rekommendationer som gavs i samband med utvärderingen av den finansiella sektorn (Financial Sector Assessment Program) under 2022, inklusive de rekommendationer som gäller krishanteringen och finansinstituten utanför banksektorn.